

**การพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ของโรงเรียนปะทิววิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร**
**Teacher Development in Learning Management Focusing on Critical
Thinking in Pathiuwittaya School under The Secondary Educational Service
Area Office Suratthani Chumphon**

วรรณพลอย แจ่มเพชร¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจง เจริญสุข² ดร.สถาพร สังขาสุทธิรักษ์³
Wannaploy jangphet¹ Asst.Prof Dr. Bannjong Jaroensuk² Dr. Sathaporn Sungkawsuttirak³

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทรศัพท์ 093-5761253 อีเมล Jangphet10@gmail.com

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทรศัพท์ 077-913381 อีเมล graduate@sru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพในการจัดการเรียนรู้ของครู ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ 2) เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ 3) เพื่อประเมินผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของเคมมิสและแม็คแทกการ์ท ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนผล ดำเนินการ 2 วงรอบ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูโรงเรียนปะทิววิทยา ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 8 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบประเมินทักษะ และแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสังเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ของครูโรงเรียนปะทิววิทยายังไม่ได้รับพัฒนาอย่างจริงจัง ผู้รับผิดชอบยังไม่ค่อยให้ความสำคัญ ขาดการสังเกตและติดตามผลอย่างต่อเนื่องครูส่วนใหญ่ยังใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเดิม ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สนใจการเรียน 2) การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา ดำเนินการโดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การนำแผนการจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ สังเกตและติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูในชั้นเรียน 3) ผลการประเมินการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ของโรงเรียนปะทิววิทยา พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการสูงขึ้น ครูมีทักษะใน การจัดการเรียนการสอน และมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาครู, การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

ABSTRACT

Independent Study Title	Teacher Development in Learning Management Focusing on Critical Thinking in Pathiuwittaya School under The Secondary Educational Service Area Office SuratThani Chumphon		
Student's Name	Mrs. Wannaploy Jangphet		
Degree Sought	Master of Education		
Major	Educational Administration		
Academic Year	2020		
Independent Study Advisors	1. Asst. Prof. Dr. Banjong Jaroensuk	Advisor	
	2. Dr. Sathaporn Sungkawsuttirak	Co-advisor	

The objectives of this study were: 1) to study the state of learning management focusing on critical thinking of teachers, 2) to develop the teachers in learning management focusing on critical thinking, 3) to evaluate the teacher development in learning management by action research method by Kemmis and McTaggart including four steps: planning, action, observation, and reflection. The research procedure consisted of two cycles. The target group included eight teachers of Pathiuwittaya School in academic year 2020. Data were collected by a questionnaire, a test, a skill assessment form, and a satisfaction questionnaire. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings were as follows. 1) The state of the learning management of the teachers showed that the management was not fully developed; the responsible person did not give a priority and lacked constant observations and follow-ups; and most of the teachers still used traditional learning management methods which could not attract students to study. 2) The teacher development in learning management focusing on critical thinking was carried out by the workshop which allowed the teachers to practice writing learning management plans focusing on critical thinking, implementing learning management plans, observing and monitoring the results of organizing classroom learning activities of the teachers. 3) The evaluation of the teacher development revealed that the post-workshop knowledge of the teachers was higher. In addition, learning management skills and the satisfaction of the teachers were very high.

Keywords: teacher development, learning management focusing on critical thinking

ความสำคัญของปัญหา

การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) เป็นความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่างๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นวัตถุดิบของเรื่องราว หรือ เหตุการณ์ออกเป็นส่วนย่อยๆ ว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นว่ามีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล เพื่อทำความเข้าใจและเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่กำหนดให้ลักษณะของการคิดวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ (Bloom, อ้างถึงใน สิทธิพล อาจอินทร์, 2554 : 74) และ วิธีการคิดวิเคราะห์ที่สามารถสอนได้เพราะเป็นเรื่องความรู้ ความเข้าใจและทักษะที่เกิดขึ้น จากกิจกรรมทางสมองตามทฤษฎีของ Bloom ว่าด้วยการอธิบายขั้นตอนและการเริ่มจาก ความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของการสอนให้เกิดพฤติพิสัยระดับต่ำ ส่วนที่อยู่ในระดับสูง คือ การวิเคราะห์การสังเคราะห์ และการประเมินผลในส่วนของการ วิเคราะห์ยังได้แยกแยะพฤติกรรมการเรียนรู้คือความสามารถที่จะนำความคิดต่างๆ มารวมกันเพื่อนำเสนอใหม่ ๆ เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ต่างๆ (Jarolimek, อ้างถึงใน อาร์ม โพร้พัฒนา, 2554 : 16)

โรงเรียนปะทิววิทยาปี 2562 จุดที่ควรพัฒนา พบว่า ผู้เรียนควรพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา การพัฒนาตนเองในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระฯ (โรงเรียนปะทิววิทยา, 2562 : 56) โรงเรียนปะทิววิทยา จึงมีแนวทางที่ต้องการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนานักเรียนด้านการจัดการเรียนรู้ ได้เล็งเห็นความสำคัญเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและการประเมินตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ฉบับปรับปรุง 2560 และเป็นการพัฒนาตามแนวทางที่สอดคล้องกับจุดที่ควร พัฒนารายงานประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) โรงเรียนปะทิววิทยา ปี 2562

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงทำวิจัยเรื่องการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของครูที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร. เพื่อประเมินผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิด วิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพในการจัดการเรียนรู้ของครู ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
2. เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
3. เพื่อประเมินผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนปะทิววิทยา รวม 8 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
- 3 การวัดและประเมินผลความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 4 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูผู้สอน โรงเรียนปะทิววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
2. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
3. ความพึงพอใจของครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

วิธีดำเนินการวิจัย

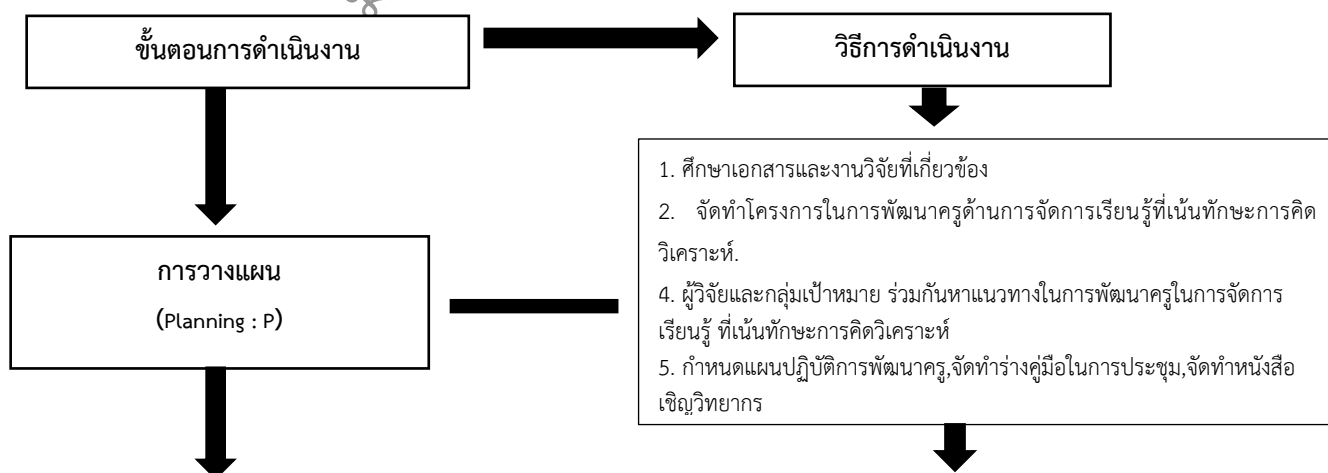
การวิจัย การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ของโรงเรียนปะทิววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้วิจัยได้ดำเนินการในลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis & McTaggart (Kemmis & McTaggart. 1988 : 11-15) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 3 ข้อ ดังนี้

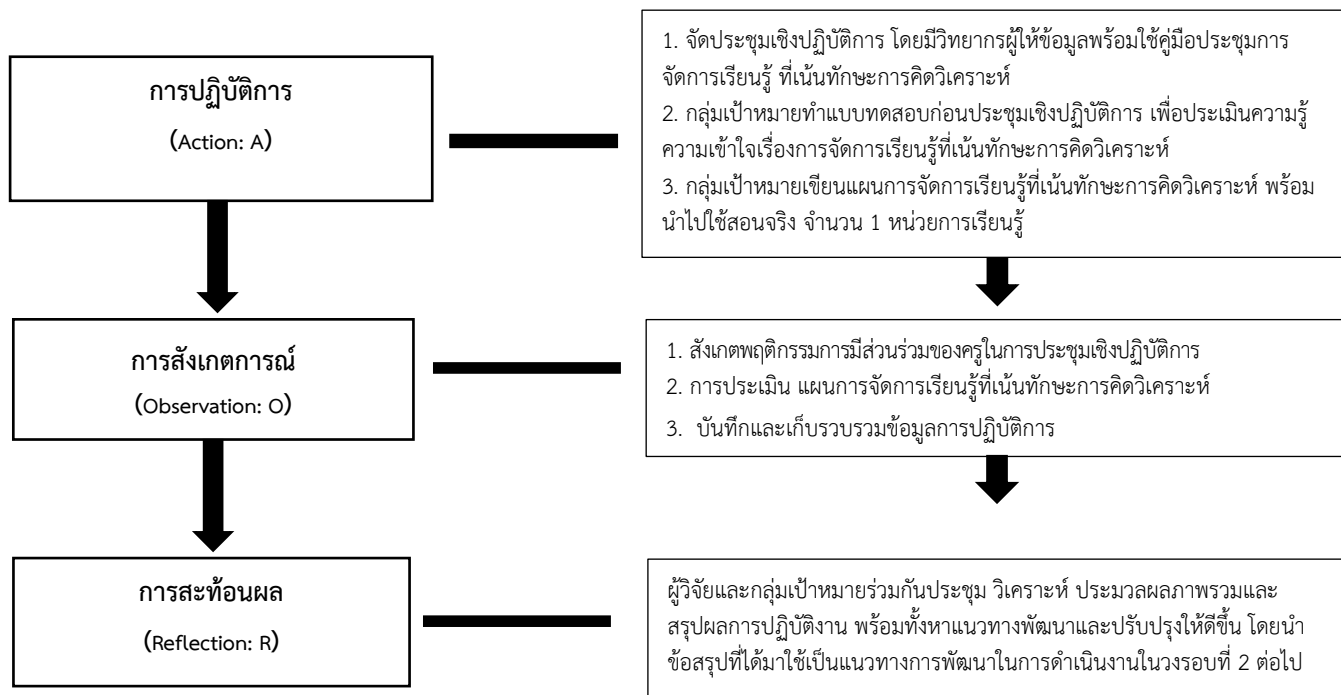
ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

วิธีดำเนินการ

ใช้แบบสัมภาษณ์ศึกษาสภาพจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

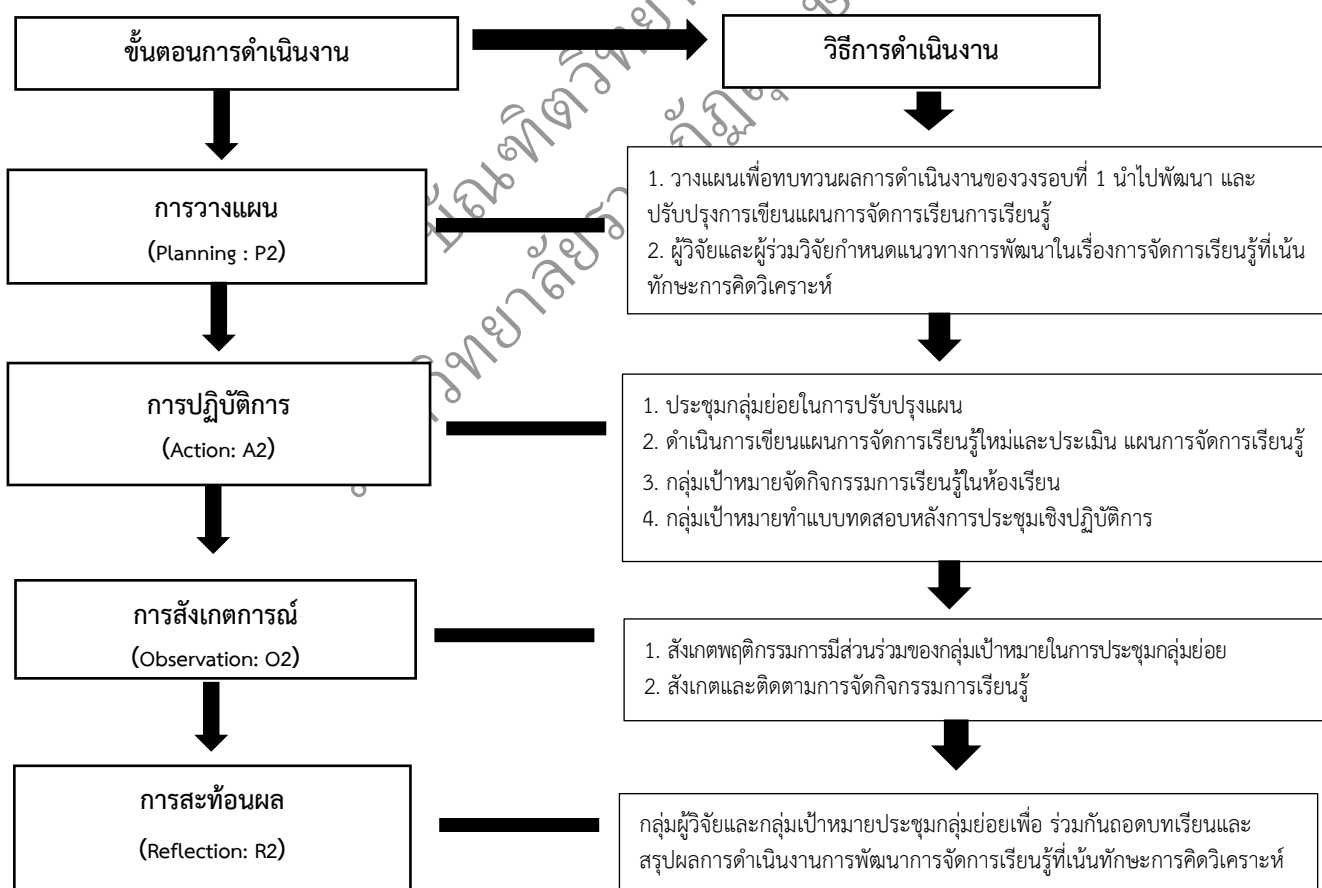
ขั้นตอนที่ 2 เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
 วงรอบที่ 1 มีขั้นตอนการดำเนินการในรอบที่ 1 ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย วงรอบที่ 1

วงรอบที่ 2 มีขั้นตอนการดำเนินการวงรอบที่ 2 ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย วงรอบที่ 2

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุม แบบทดสอบ เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ แบบสังเกตและติดตาม แบบประเมินความพึงพอใจ

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าจากทฤษฎีแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างเครื่องมือตามขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนดตามโครงสร้าง
3. นำเครื่องมือไปหาความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ที่มีคุณสมบัติดังนี้ เป็นผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน พิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาของประเด็นการประเมิน เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง ให้ข้อเสนอแนะ
4. ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้พิจารณาความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของประเด็นการประเมินแล้วพบว่ามีความเหมาะสมใช้ได้ทุกข้อ โดยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากนั้นทำการจัดพิมพ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุม แบบทดสอบ เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ แบบสังเกตและติดตาม แบบประเมินความพึงพอใจ โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2563 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2563

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ มีการกำหนดประเด็นด้านบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านครูผู้สอน ด้านตัวผู้เรียน
2. การวิเคราะห์แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนา โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์แบบสังเกตและติดตามพฤติกรรมการสอนมีการกำหนดมาตราส่วน 4 ระดับ ได้แก่ 5 4 3 2 1
4. การวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจ มีการกำหนดมาตราส่วน 5 ระดับ ได้แก่ มีความพึงพอใจมากที่สุด มีความพึงพอใจมาก มีความพึงพอใจปานกลาง มีความพึงพอใจน้อย และมีความพึงพอใจน้อยที่สุด โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ในบทนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาศาภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ของครูโรงเรียนปะทิววิทยา อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ของครูโรงเรียนปะทิววิทยา ผู้บริหารยังไม่มี ความชัดเจนในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์และไม่เห็นถึงความสำคัญเท่าที่ควร ไม่มีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน ครูยังยึดติดกับการสอนรูปแบบเดิมขาดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย

2. ผลการพัฒนาศูนย์การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ พัฒนางค์ความรู้ในการจัดการเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และนำไปสู่ปฏิบัติการสอนจริง มีการสังเกตและติดตามผล ผลการดำเนินงาน พบว่าครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ได้อย่างดีและสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง โดยสะท้อนผลได้จากการที่ครูนำความรู้ที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการใช้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ ของกลุ่มเป้าหมายการวิจัยทั้ง 8 คน และกลุ่มเป้าหมายการวิจัยมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี

3. ผลการประเมินการพัฒนาศูนย์การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียน ปะทิววิทยา อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร

3.1 ความรู้ความเข้าใจโดยเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การพัฒนาศูนย์การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มเป้าหมายการวิจัย มีระดับความรู้ความสามารถในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มขึ้น โดยความรู้ก่อนประชุมเชิงปฏิบัติการมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.37 และมีความรู้หลังประชุมเชิงปฏิบัติการมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.21

3.2 ทักษะการจัดการเรียนของครูที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ หลังจากที่ได้ครูได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ ไปใช้ในแต่ละชั้นเรียน พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครู มีการออกแบบกิจกรรมที่ครบถ้วน ทั้ง 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนปัญหา ทำความเข้าใจกับปัญหา ดำเนินการศึกษาค้นคว้า สังเคราะห์ความรู้ สรุปและประเมินค่าหาคำตอบและนำเสนอและประเมินผลงาน ผลการดำเนินกิจกรรมมีผลการสังเกตและติดตามอยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 ความพึงพอใจต่อการพัฒนาศูนย์การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ของโรงเรียนปะทิววิทยา พบว่า ครูผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายการวิจัยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ของวิทยากร สามารถตอบข้อซักถามได้ตรงประเด็น ความชัดเจนของเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการและสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่และถ่ายทอดได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดร้อยละ 4.87 รองลงมาคือการดำเนินงานเป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจน การเตรียมตัวและความพร้อมของวิทยากร สื่อและเอกสารการบรรยาย สอดคล้องกับเนื้อหา ความรู้ความเข้าใจเรื่องนี้ หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ และสามารถนำความรู้จากการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับซึ่งมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.75 ในขณะที่ ความรู้ความเข้าใจเรื่องนี้ ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ร้อยละ 3.12

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาศูนย์การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา สังกัด

1. ผลการศึกษาศาภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ของครูโรงเรียนปะทิววิทยา อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ผลการศึกษาศาภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ของครูโรงเรียนปะทิววิทยา อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ของครูโรงเรียนปะทิววิทยา ผู้บริหารยังไม่มี ความชัดเจนในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์และไม่เห็นถึงความสำคัญเท่าที่ควร ไม่มีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน ครูยังยึดติดกับการสอนรูปแบบเดิมขาดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายให้กับนักเรียน และนักเรียนส่วนใหญ่ทำตามที ครูบอกและแนะนำเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งกิจกรรมการสอนของครูไม่น่าสนใจเน้นการจัดการเรียนรู้รูปแบบเดิม

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยสุพรรณิ อวรณ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศูนย์การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการคิดวิเคราะห์โรงเรียนผาน้ำทิพย์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาศาปัญหาและความต้องการในการพัฒนา

ครูในการจัดการเรียนรู้ ด้านการคิดวิเคราะห์ พบว่าพบว่าการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ ของครูแต่ละคนยังไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ไม่มากนัก เคยเข้ารับการอบรมการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์แต่ไม่เคยลงมือเคยเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ และจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์อย่างจริงจัง ขาดงบประมาณในการสนับสนุน ขาดเอกสารและบุคลากรที่จะช่วยแนะนำในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิด

2. ผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนปะทิววิทยา อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

การพัฒนาครูให้สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ได้นั้น มีแนวทาง คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ในวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2563 ณ ห้องประชุมผู้บริหาร โรงเรียนปะทิววิทยา โดยมีดร.จิรวัฒน์ ขวัญช่วย อธิการผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้เกียรติเป็นวิทยากรบรรยายและจัดกิจกรรม โดยผลการประเมินก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Pre-test) และหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Post-test) พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น และครูสามารถนำความรู้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการไปประยุกต์ใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ได้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การที่ครูได้รับการพัฒนาด้วยการเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์โดยได้รับการดูแลจากวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ การได้รับความช่วยเหลือจากผู้บริหารโรงเรียน สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้นด้วย

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิ อารรณ์ (2557)การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการคิดวิเคราะห์โรงเรียนผาน้ำทิพย์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ 2) เพื่อพัฒนาครูโรงเรียนผาน้ำทิพย์วิทยาให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ 3) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาครูโรงเรียนผาน้ำทิพย์วิทยาในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ กลยุทธ์การพัฒนา คือ การอบรมปฏิบัติการ และการนิเทศ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยรวม 9 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 162 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบแบบสอบถาม แบบบันทึกการประชุม และแบบประเมินการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) และเสนอผลการวิจัยโดยการบรรยายและพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ด้านการคิดวิเคราะห์ พบว่าพบว่าการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ ของครูแต่ละคนยังไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ไม่มากนัก เคยเข้ารับการอบรมการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์แต่ไม่เคยลงมือเคยเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ และจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์อย่างจริงจัง ขาดงบประมาณในการสนับสนุน ขาดเอกสารและบุคลากรที่จะช่วยแนะนำในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิด ครูทุกคนมีความต้องการที่จะจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ โดยต้องการให้มีจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ได้ และมีการสนับสนุนด้าน เอกสาร บุคลากร มีการนิเทศติดตาม ให้ความช่วยเหลือและฝึกปฏิบัติจนสามารถจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ได้ และครูทุกคนมีความต้องการที่จะจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ จากการฝึกปฏิบัติจริงโดยมีวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์มาให้ความรู้และมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง จนครูทุกคนสามารถจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ได้ 2. ครูมีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ ตามกรอบแนวคิดของมาร์ซาโน 3. ครูสามารถจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดของมาร์ซาโน ได้ซึ่งสะท้อนผลจากการเปรียบเทียบ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่กลุ่มผู้วิจัยจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน และวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูด้านการคิดวิเคราะห์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ของโรงเรียนปะทิววิทยา อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

3.1 ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ได้อย่างดีและสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง โดยสะท้อนผลได้จากการที่ครูนำความรู้ที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการใช้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการของกลุ่มเป้าหมายการวิจัยทั้ง 8 คน และกลุ่มเป้าหมายการวิจัยมีความรู้ความสามารถและทักษะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ซึ่งสะท้อนผลจากการสังเกตติดตามและสังเกตพฤติกรรมนักเรียนดีขึ้นในรายวิชาต่างๆ

3.2 ทักษะการจัดการเรียนของครูที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ หลังจากที่ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในแต่ละชั้นเรียน พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครู มีการออกแบบกิจกรรมที่ครบถ้วน ทั้ง 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นกำหนดปัญหา ทำความเข้าใจกับปัญหา ดำเนินการศึกษาค้นคว้า สังเคราะห์ความรู้ สรุปและประเมินค่าหาคำตอบและนำเสนอและประเมินผลงาน ผลการดำเนินกิจกรรมมีผลการสังเกตและติดตามอยู่ในระดับมากที่สุด

3.3. ความพึงพอใจของครูต่อการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ คือ จากการดำเนินกิจกรรม ทำให้ครูกลุ่มเป้าหมายการวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ อีกทั้งยังสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้อง เมื่อนำไปปฏิบัติแล้วเห็นผลได้จริงและผ่านการปรับปรุงข้อบกพร่องเป็นที่เรียบร้อย จึงทำให้ครูเกิดความพึงพอใจในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของसानา หมั่นแจ่ม (2563). ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และศึกษาผลพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู 24 คน และนักเรียน 406 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวิเคราะห์เอกสาร แนวทางการระดมสมอง แบบสังเกตพฤติกรรมครู แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อน - หลังประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู และแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูสามารถจัดทำคู่มือภูมิปัญญาท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งแผนการจัดการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังประชุมเชิงปฏิบัติการสูงกว่าก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการคิดเป็นร้อยละ 28.89 และนักเรียนทุกระดับชั้นมีคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษา

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน สร้างแรงบันดาลใจ ให้ความสำคัญพร้อมทั้งมีนโยบาย ด้านการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างจริงจังเพื่อนำไปสู่การพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาประเด็นต่างๆ ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยการจัดอบรม สัมมนา หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ กระตุ้นครูให้มีความคิดสร้างสรรค์และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 สถานศึกษาควรมีการจัดทำการสำรวจข้อมูลด้านการจัดการเรียนรู้ในด้านอื่นๆ เช่น ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ เพื่อนำไปจัดประชุมเชิงปฏิบัติการภายในโรงเรียน

1.3 สถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในทุกรายวิชา เพราะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทั้ง 3 ส่วน คือ การคิด การกระทำ และการสร้างความรู้สึที่ดี

1.4 สถานศึกษาควรจัดให้มีการแสดงผลงานนักเรียนและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์และให้ความดีความชอบ มอบรางวัลเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ครูและผู้เรียนเพื่อสร้างแรงจูงใจ

2. ข้อเสนอแนะต่อครูผู้สอน

2.1 ครูควรให้ความสำคัญและแสวงหาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อหากิจกรรมที่สร้างสรรค์ นำไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนให้ดีขึ้น และช่วยในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2 ครูควรนำความรู้ที่ได้รับจากการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ไปสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงลึกและการศึกษาเชิงคุณภาพในประเด็นที่ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาความรู้ความเข้าใจของครูให้ถูกต้อง

2. ควรมีการออกแบบและพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครู

3. ควรมีการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

เอกสารอ้างอิง

- โรงเรียนปะทิววิทยา.(2562).รายงานประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) โรงเรียนปะทิววิทยา ปี2562.
อักษรศิลป์ : ชุมพร
- สำเนา หมั่นแจ่ม. (2563).การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น.วารสารบัณฑิตวิจัย,11(1),91 – 103.
- สิทธิพล อาจอินทร์. (2554). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์.วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.16(1) : 72 – 82.วิจารณ์ พานิช. (2556). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21.กรุงเทพฯ : มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- สุพรรณิ อารรณ์. (2557). การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนผาน้ำทิพย์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- อาร์ม โพธิ์พัฒน์. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเขียนผังมโนมิติ.ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Kemmis, S., and McTaggart. (1990). **The action research reader**. Victoria : Deakin University.